

Auline Okupatsioonide Muuseumi pere
Beloved Sylvia, Andrew, Isabelle, Philippa, Robert and Christy
Austatud Eesti Vabariigi president Toomas Hendrik Ilves
Head sugulased ja külalised

Täna tahan ma tänutundes meenutada oma ainsat ja kõige kallimat tädi, Ordo Altaria Mariana Clarissima Domina't, Olga Ritso Kirstler'it, isa õde, kes sündis kodusõja ajal Kiievis 26.juunil 1920.aastal isa poolt eesti soost rindearsti ja ema poolt põlisaadli perekonnas, kelle dokumenteeritud ajalugu ulatub tagasi aastasse 338 enne Kristust.

Keeruliste aegade tõttu jäid tädi Olli, nii olen ma tädi Olga't elu aeg kutsunud, ja minu isa orvuks enne, kui Olli polnud veel kahe aastane ja isa oli vaid kuuene. Laste ema suri ja isa, kes oli Eesti kogukonna juht, arreteeriti ning saadeti 10 aastaks vangilaagrisse koos asumisega Siberisse. Imekombel jäid lapsed pooleaastase iseseisva elu peal ellu ja jõudsid õnnelikult tänu isa vend Juhanile Eestisse Volmrele. Onu Juhan leidis lapsed isa Eduardilt saadud Hiina riigi kaudu kohale jõudnud kirjas toodud kirjelduse alusel Moskvast.

Lapsepõlvest on lastest säilinud vaid üks ühine foto, mis on tehtud 1923.aasta suvel päeval, mil sõideti kohtuma tädi Olli tulevase kasuperega, koolidirektorist Vironus Sirgiga Jäneda mõisas.

Minu mälestused tädi Ollist on nii vanad, kui ma üldse mäletan, sest ikka oli juttu isa õest, kes elab Ameerikas ja kellelt jõudsid aeg-ajalt kirjad läbi Punase Risti vanaisale ja isale. Esimest korda kuulsin tädi Olli, onu Walteri ja Sylvia häält 1967.aastal, kui ta helistas meile puhkuseraisilt Šveitsis ja kõik pere liikmed saime kõigiga rääkida. See emotsioon oli nii ülitugev, et mäletan seda erakordset tunnet tänaseni. Kirjutasime tädi Olli ja Sylviaga, kiri postkastis tekitas alati suurt elevust. Kirja leidja laulis kirja saajale "Tantsi-tantsi, keeruta-keeruta, ära ahju purusta-purusta" ja kirja saaja tegi tantsusammud enne, kui kirja kätte sai. Kirju tädi Olli'lt ja Sylvia'lt lugesime alati üksteisele ette.

Esimest korda kohtusime 1976.aastal, kui tädi Olli, onu Walter ja Sylvia tulid meile Eestisse külla. Mul oli tunne, nagu oleksime kogu elu elanud kõrvuti tädi Olli ja tema perega. Kohtumine oli nii vahetu ja armas.

Meenub sõit Tartusse, et külastada Tartu Ülikooli, mille tädi Olli lõpetas 1944.aastal arstina. Teepeal tuli Inturisti mikrobussil, millega sõitsime, ratas alt ära ja juht pidi auto korda tegema. Nii tekkis meil palju vaba aega keset kahel pool teed laiuvaid põlde ja heinamaid. Sylvia polnud varem heinasaade näinud, ammuigi neis hullanud ja nii oli meil lõbu laialt saadude otsa ronimise ja sealt alla liuglemisega. Tartus külastasime ka Raadi mõisa viivat teed, sest mõisa pääs oli suletud. Künkalt vaatasime binokliga Raadi mõisa suunas, kus onu Walteri ema oli oma nooruses ühe aasta prantsuse keele õpetaja.

Eriti eredalt on meelde jäänud kohtumine tädi Olli perega onu Walteri sünnimaal Šveitsis Sylvia ja Andy pulmas 1990.aastal, kui veetsime koos kaks nädalat tutvudes Šveitsi elu-oluga üle kogu maa.

Huvitav on lugeda vanaisa mälestusi, mille esimene osa on kirja pandud tädi Olli poolt vanaisa poolt dikteerituna pärast seda, kui vanaisa sai Venemaalt asumiselt tagasi. Mälestusteraamat on trükituna kättesaadav ka Okupatsioonide muuseumis.

Imetlusväärne oli õe-venna teineteise lähedus ja igatsus. Aadu ja Olli vestlesid igal kohtumisel teineteisega tunde silmad kinni.

Usus, et minu isa on oma õega taevastes olemises taas teineteise lähedal.

Täna veelkord kõiki, kes on täna siia kogunenud austust avaldama minu heale tädile Olga Ritso Kistler'ile.